

Előfizetési árak:

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
mi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Meitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonzakozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felölős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 82— K
Félévre — — — 46— K
Három hónapra — — 27— K
Egy hónapra — — — 9— K
Egy napra — — — 2— K
Egy napra — — — 2— K
Egy napra — — — 2— K
Egy napra — — — 2— K

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünnepe napok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 88. szám.

Kedd, április 17.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

***

A béke körül.

***

A békemunka. — A nyugati nagy küzdelem. — A franciák áttörési kísérlete. — A buvárhajóharc. — Ujabb 41 ezer tonna elsülyesztése.

A béke munka.

Budapest, április 17. Bécsből sürgönyzik:

Arravaló tekintettel, hogy a béke kérdése homloktérbe lépett, tervbe vették az osztrák birodalmi gyűlésnek május közepére való egybehívását, anélkül azonban, hogy a hárszabályok megváltoztatását és bizonyos közjogi intézkedéseknek kényszer útján való bevezetését terveznek.

Budapest, április 17. Berlinből sürgönyzik:

Április 19-ikén Milanóban összeülő szocialista kongresszus a melőbbi békekötés mellett fog állást foglalni. Megállapítható hogy Olaszországban rendkívül fontos események készülnek, melyeket részben az orosz forradalom, részben pedig a nagyfokú élelmiszer hiány idéznek elő.

Budapest, április 17. Berlinből sürgönyzik:

A szocialisták békeakcióját itt örömmel üdvözik és meg vannak győződve annak sikeréről. Azt hiszik, hogy nem annyira különbéke, mint inkább fegyverszünet következik, amely mindenestre meghozza a békét. Mondják, hogy Oroszországban azonban meglepetések nincsenek kizárva.

Budapest, ápr. 17. Stockholm-ból sürgönyzik:

A Lenin szocialista csoporttal Oroszországba igyekezett Fritz Platen svájci szocialistavezér is. Az utóbbit azonban a finn határon az orosz rendőrség föltartóztatta s nem engedte orosz területre lépni.

A nyugati nagy küzdelem. — A franciák áttörési kísérlete.

Budapest, ápr. 17. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti tegnap este:

Arrasnál csekély harci tevékenység. Az Aisne-nél nagy francia áttörési

lökés, messzire kitűzött céllal, tíznapos tömeglüz után, megkezdődött. A negyven kilométeres fronton folyamatban van az elkeseredett harc.

Budapest, ápr. 17. Luganóból sürgönyzik:

A Stampa szerint a nyugati fronton az angol-francia akció a háboru fináléjának tekinthető.

A buvárhajóharc. — Ujabb negyvenezer tonna elsülyesztése.

Budapest, ápr. 17. Berlinből sürgönyzik: Az admirális közli:

A Földközi tengeren ujonnan beérkezett jelentések szerint elsülyesztünk hat gőzöst, négy vitorlást, 40782 tonna tartalommal, köztük egy Otway-típusu 12 ezer tonnás angol segéd-cirkálót.

A háborus Amerika. — Az Unio nem írja alá a londoni egyezményt.

Budapest, április 17. Washingtonból jelentik a Morningpostnak:

Wilson elnök arra az eredményre jutott, hogy nem lenne helyes politika, ha az Unio aláírná a londoni egyezményt, vagy formális kötelezettséget vállalna, hogy csakis az összes szövetségesekkel együtt köt békét.

Budapest, április 17. Berlinből sürgönyzik:

Buenos Airesben vad-utcai jelenetek játszódtak le. A német követség és konzulátus előtt óriási tömeg jelent meg s felgyújtotta az épületet, amelyet a tűzoltóság csak nehezen tudott megvédeni. Valóságos utcai harc fejlődött ki, amelynek során sokan megsebesültek.

Mexikó semleges marad.

Budapest, ápr. 17. Mint Mexikóból sürgönyzik, Caranza elnök az új kongresszusban kijelentette, hogy

Mexikó a világháboruban szigoruan megőrzi semlegességét.

Spanyolország és Németország.

Budapest, április 17. Madridból sürgönyzik:

Romanonez miniszterelnök kijelentette, hogy Spanyolország továbbra is megtartja szigorú semlegességét s nem befolyásoltatja magát a délamerikai államok magatartásától. Kijelentette továbbá, hogy Németország tudtul adta, hogy Amerikából spanyol kikötőbe érkező hajókat a lehető legnagyobb kimélettel kezeli, de az Unióba menő spanyol hajók nem kerülhetik el az elsülyesztést. A tengeri blokád eme kiterjesztése ellen tiltakoztak Németországnál.

Brazília megszakította Németországgal a diplomáciai viszonyt.

Budapest, ápr. 17. Berlinből sürgönyzik: A Wolf-ügynökség jelenti:

Brazília követe jegyzéket nyújtott át a külügyi hivatalban, melyben közlik, hogy a Parana brazíliai hajó elsülyesztése miatt a diplomáciai viszonyt Németországgal megszakítják.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, április 17. Tisza István gróf miniszterelnök szerdán este Bécsbe utazik.

A munkapárt Zichy János ellen.

Budapest, ápr. 17. A Budapesti Tudósító jelenti:

A munkapártban Zichy János grófnak Az Est-ben tegnap megjelent nyilatkozatáról az általános vélemény az volt, hogy Zichy ezeketán nem maradhat meg a pártban. A kérdésben ma este értekezletet tartanak.

Budapest, április 17. Az Est munkatársának Khen-Héderváry Károly gróf kijelentette, hogy a munkapárt mai értekezlete Zichy János gróf tegnapi nyilatkozatával fog foglalkozni. A nyilatkozat olyan ellentétet konstruál közte és a pártvezérek között, hogy Zichy ellen energikusan állást kell foglalni. Szó lehet kizárásról is.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések április hó 18-áról.**
A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Damanessi felett április 14-én egy cs. és kir. repülő lelőtt egy ellenséges Nieuport repülőgépet. Tegnap Volhyniában az orosz tüzérépítők fokozottabb tevékenységet fejtett ki. Egyéb-ként nem volt jelentős esemény.

Olasz harctér:

A Fleims-völgyi szakaszon a Cima di Boche területen ma korán reggel rohamjárőreink betörték az olasz állásokba és 8 tisztet és 124 főnyi legénységet foglyul ejtettek.

Délkeleti harctér:

A helyzet változatlan.

Berlini távirati vonalzavar miatt a német főhadiszállás jelentése elkészt.

— **A nagybecskereki Patronage-egyesület közgyűlése.** A nagybecskereki Patronage-egyesület folyó évi április hó 22-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a kir. törvényszéki épület I. emelet 55. számú termében évi közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait az elnökség ez uton meghívja. Dr. Kovács Rókus egyesületi elnök.

— **Köszönet.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelet nagybecskereki 88. számú fiók özvegyi és árva külön segélyezési alapjának gyarapítása céljából a Torontálmegegyei központi hitelszövetkezet 50 koronát, a Közgazdasági bank (1917. ápr. 6. 80. számban tévesen Agrárbank leközölve) 25 koronát és a Népbank 20 koronát adományozott, mely nemcsak a szolgáló adományokért ezuton is hála-köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Az iskolagyermekbarát-egylet közgyűlése.** Csendben, ahogy évtizedeken át működik, tartotta meg az Iskolagyermekbarát-egylet vasárnap délelőtti évi rendes közgyűlést agilis elnöke *Menczer Lipót* elnöklése alatt. A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség évi jelentését, melyet lapunkban már közöltünk, köszönetet szavazott különösen *Wégling István* pénztárosnak, aki a mai szükséges iparviszonyok közepette fáradhatlan volt a láb-beliék előteremtésében. A közgyűlés megadta a felmentvényt az elnökségnek, megállapította a jövő évi költségvetést és elhatározta, hogy a Hadsegélyező Bizottsághoz újabb segélyért fordul láb-beliék beszerezhetése végett; egyben ugye Hivatalnak, valamint a főispánnak köszönetet szavazott az eddig juttatott segélyért, illetve annak pártoló felterjesztéséért.

— **Hősök halála.** Mint Pancsováról jelentik, *Jovanovics Milán* tüzérhadnagy, dr. *Jovanovics István* pancsovai orvos fia az olasz harctéren április 2-ikán hősi halált halt.

Komáromból jelentik: A legutóbbi hetekben az ottani katonai kórházakban a következő 29-ik gyalogezredbeli katonák haltak meg: *Kryán János* gyalogos, *Medocsány György* gyalogos, *Leitner Miklós* gyalogos és *Wolf Mihály* gyalogos.

— **Pályázat a honvédtisztképző iskolákba.** A honvédelmi miniszter a soproni honvéd főreáliskola és a Ludovika Akadémia I. évfolyamába való felvételre pályázatot hirdet. A honvéd főreáliskolába való felvételre a közép (polgári) iskola IV. osztályának, a Ludovika Akadémiába való felvételre pedig ezuttal kivételesen a VII. középiskolai osztály sikeres elvégzése jogosít. A főreáliskolába csak a betöltött 14 életévvel lehet belépni, a Ludovika Akadémiára pedig az 1900 és 1901 évi születésűek pályázhatnak abban az esetben, ha nincsenek népfelkelő köteles korban. A Ludovika Akadémiában a honvéd tüzérségi szakra készülőket a pályázati kérvényben megjelölni tartoznak. A felvételt vizsga előzi meg, mely augusztus havában tartatik meg a pályázókkal. Ellátási díj a főreáliskolában évi 800, a Ludovika Akadémián pedig 1600 K.

— **A platinafémek bejelentése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az érdekelteket, hogy a platina csoportba tartozó fémeknek, úgy mint platina, paladium, rhodium, iridium és osmiumnak április hó 20-ig a kereskedelemügyi miniszterium ipari műszaki osztályánál be kell jelenteni a folyó hó 3-án meglevő következő készleteit: 1. 1% vagy annál nagyobb fémtartalmu ércet, kohóterméket, kohászati hulladékot, olvasztott ma-

radékot; 2. a 98% vagy annál nagyobb fémtartalmu nyers fémeket, ócskaanyagot, mindenféle a fémek ipari feldolgozásánál keletkező gyártási hulladékot, továbbá az ezen fémekből készült szivacsot és aszbesztet; 3. a fémekfeldolgozó és fel nem szerelt fél- és készgyártmányait u. m. lemezt, drótot, csövet, téglét, csészét, üstöt, föliát, electrodot, szövetet, hálót, laboratóriumi és gyári eszközöket, továbbá a félig kész ékszer és félig kész disztárgyat és ezek alkatrészét, ha a fémtartalom az egész tárgy fémrészének súlyához viszonyítva 98% vagy annál nagyobb; 4. a fémek nyers ötvözetait és ezen ötvözeteket, ócskaanyag és mindenféle hulladék alakjában; 5. a fémek ötvözetéből vagy más fémekből készült, de a jelen rendelet szerint bejelentés alá eső fémekkel vagy azok ötvözetével leszerelt a 3. pont alatt felsorolt fél- vagy készgyártmányokat, ha azok fémtartalma az egész tárgy fémrészének súlyához viszonyítva 5% vagy annál nagyobb. 6. E fémek savait és oldatait, különösen a platina-chloridot, kettős platinosót, osmiumtetroxidot és paladiumchloridot. A bejelentéshez előírások használandók, amelyek a kereskedelmi és iparkamaránál beszerezhetők. Bejelentésre mindenki köteles, akik a felsorolt fémek birtokában vannak, vagy ilyeneket más részére őrizetben tartanak.

— **Április 30-ika** a fémbeizoláltatás utolsó terminusa. Minden késedelmező, akinek még beizoláltatásra kötelezett fémjei vannak a saját érdekében és a honvédelem érdekében cselekszik, ha fémjeit mielőbb beizoláltatja a hivatalos fémbeizolálóknál, amelyeknek ellenértékét rögtön készpénzben a hatóságok által ellenőrzött árakon tartoznak kifizetni.

— **Helyreigazítás.** Özvegy Steinitzer Gézané a városi szegényeknek adományozott 100 korona összeget, nem mint velünk a várostól tévesen közölték, a görög keleti husvét alkalmából, hanem boldogult férje halálának évfordulója alkalmából adományozta.

— **Fölvétel a tanítóképzőbe.** A temesvári m. kir. áll. el. népiskolai tanítóképző-intézet I. évfolyamára a jövő 1917—18-ik iskolai évre felvételt 40 oly éptestű és egészséges tanuló, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a polgári vagy középiskola IV. osztályát sikeresen elvégezték. A jobb tanulmányi előmeneteli tanulók, a létszámra való tekintet nélkül, feldíjas vagy teljes ingyenes ellátásban részesülnek. Felsőbb évfolyamba az intézet eddigi növendékein kívül, más intézetből oly kifogástalan magaviseletű és szorgalmas tanulók vétetnek fel, akiknek az át lépésre alapos indító okuk van. Az ingyenes minden befizetés nélkül, a feldíjasok havi 31 K és a teljes fizetések havi 62 K befizetésért teljes ellátásban részesülnek az intézet internátusában, ahol egyszerű nevelés alatt is állanak a növendékek. A képzéssegélyesek évi 310 K ösztöndíjban részesülnek. A bejárók saját maguk gondoskodnak ellátásukról. A háború tartama alatt az intézet kórháznak lévén lefoglalva, az internátusba csak korlátozott számmal vehetők be a tanulók; a többiek segélyeiket készpénzben kapják meg és családoknál laknak, akiknél az ellátás 80—100 K-ba kerül. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodvány a nmélt. vall. és közoktatásügyi miniszter urhoz címzendő, de a tanítóképző-intézet igazgatóságához küldendő be. A folyamodványok beküldésének határideje május hó 31-ik napja. A felvétel és segélyezés egyéb módozatairól, a jelentkezés idejéről augusztus hó 10-ig minden tanuló külön értesített kap.

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javáért Hadsegélyező Hivatal főpénztára. Képviselőház.**

— **Katonahon Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.**

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 4 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap szerda, péntek délután 3—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt eszkütszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Gazdálkodásunk a megszállott Lengyelországban.

— A sajtóhadiszállás engedélyével. —

— ápr. 17.

Az oroszok Lengyelországból való kiűzése és a közigazgatási terület Ausztria-Magyarország és Németország közt való megosztása után az elfoglalt területek gazdasági életét ujonnan föl kellett építeni és gyámolítani. Az ország el volt pusztítva, tömredék ház szétrombolva, a lakosság egyik része bevonult katonának, a másikat magukkal cipelték a menekülő oroszok. A régi közigazgatás szervei és irattárai, maga a kataszter is, eltűntek. Az eddigi törvények, melyeket különben nem is akartunk hatályon kívül helyezni, legfőleg oroszul voltak meg, lengyelül vagy németül egyáltalán nem. Fáradtságunk munkával kellett megismerni őket, ha a régít és újat szerves egésszé akartuk egységesíteni. Az orosz mögöttes részekkel való gazdasági kapcsolat teljesen megszűnt, helyükbe egyszerűen az Ausztria-Magyarországgal és Németországgal való kereskedelmi viszonylatokat léptettük pótlásul, mert a katonai és hadiérdek így követelték és mert saját országaink szabad forgalma is sok tekintetben korlátozva volt. Lengyelország szétosztása két közigazgatási területre, amelyek természetesen nem vámsorompókkal voltak elhatárolva, szintén sok nehézséget okozott. A katonai közigazgatásra óriási feladat hárult. Elsősorban természetesen a hadsereg és a hadihelyzet követelményeivel kellett számolnia, de nem hagyta figyelmen kívül a lakosság fölsegítését sem.

Kezdetül fogva a legfőbb igyekezete volt a mezőgazdaság gondozása. A talajt munkaerő és trágyaeszközök hiányában is meg kellett művelni. És 1916-ban már sikerült is megművelni a szátható földek 90—95 százalékát. Gőz- és motorkéket szereltünk be és csekély bérért rendelkezésére bocsátottuk a lakosságnak. Szegényebb gazdáknak vetőmagvat kölcsönöztünk, amelyet a termésből kamatostul kellett megadni, nagymennyiségű kén- és káli-tartalmu trágyaanyagot vezettünk be és megtanítottuk a népet földjének belterjesebb művelésére. És az eredmény az volt, hogy szakértők megállapítása szerint gabonaneműkben a termés, minden akadály dacára, elérte körülbelül a régebbi évek szokott átlagát. A természetkezesítő szervezet a termést valamivel olcsóbb árakon szerezte meg, mint a monarchia hivatalos árai és az eladási többletből a befektetés fedezése mellett még némi haszon is maradt. A természetkezesítő szervezetnek három főcélja volt: 1. hadseregcélokra kellett szolgáltatnia, különösen a meghódított területen fekvő katonaságot ellátni; 2. táplálnia kellett a nagyobb városok és ipari központok polgári lakosságát, különösen a dabróvái bányavidék bányászait, akiknek munkásságától zavartalan széntermelésünk függött; 3. fölöslegeket kellett szereznie a hadsereg és a mögöttes területek számára. A megszállás kezdetétől 1916 szeptember 30-ig 210.000 mázsa gabona, 110 millió mázsa burgonya, 99.000 mázsa árpa, 34.000 mázsa zab, 60.000 mázsa nyerstakarmány, 78.000 mázsa erőtakarmány, 14.000 mázsa olajpogácsa és reepe volt a kivitel. Különös gondoskodás történt a

Magyar

találmány, magyar készítmény nem ért még el olyan sikert, mint a Diana sóborszesz. Évről-évre rohamosan emelkedik a fogyasztás s ma már közel évi 15.000.000 palaack Diana sóborszesz kerül fogyasztásra kizárólag Magyarországon, de az

ország

határain túl is eljutott már e pártatlan szerbirneve. Tengerentúli államokban ép úgy ismerik és fogyasztják, mint idehaza. Magyarok, ha külföldre utaznak, okvetlenül magukkal viszik, mert aki egyszer megszokta, nem tud már megenni nélküle. Igazán: szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy

nem volt

még készítmény, mely ilyen rövid idő alatt ilyen pártatlan népszerűségre, közkeletiségre tegyen szert s ennnyire nélkülözhetelenné váljék. Ha kutatjuk a siker okait, azt látjuk, hogy nem a reklám, nem a szervezési munka, nem a kínálat hozta létre ezt a csodálatos sikert,

hanem

az az egyszerű tény, hogy aki egyszer bármilyen bajánál a Diana sóborszeszhez folyamodott segítségért e biztos hatású házszerben föltétlenül megtalálta amit keresett s ezért aztán később is állandóan ragaszkodott hozzá, kijelentvén, hogy amíg csak

lesz

a világon Diana sóborszesz, házából ki nem hagyja fogyni.

Ára 130 fillér.

→ Kapható mindenütt.

Főelárusítóhely: Diana Kereskedelmi Részv. - Társ. BUDAPEST, NÁDOR-UTCA 6. sz.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szerdán, április 18-án két előadás, d. u.
7 órákor mérsékelt helyárakkal, este
fél 9 órákor rendes helyárakkal

Ursula grófnő.

Vigjáték 2 részben.

Főszereplő: **Henny Porton.****Megingott bizalom**

Társadalmi dráma 3 részben.

Jön Maria Widal!**Helyárak:**

Mérsékelt: páholyülés 80 f. I. hely 70 f.
II. hely 60 f. III. hely 40 f. — —

Rendes: páholyülés 1-20 K, I. hely 1- K.
II. hely 80 f. III. hely 50 f. — —

jövő évi termés föltételeinek megjavítására. A zöld trágyanövények termelésére nagy figyelmet fordítottak, a mesterséges trágyaanyagok bevitelét folytatódott és a megművelés az idén még gondosabb volt, mint az előző évben.

Gondja volt a közigazgatásnak arra is, hogy megszüntesse az állatállomány pusztulását. A két legfontosabb marhafaj, a vörös és a feketetarka fönntartására a fajállatokat összeirták és a termelőket egyrészt kötelezték arra, hogy állataikat semmi áron sem adják el vágási célokra, másrészt kényszervásárlások ellen megvédték őket. A husszükségletet aprómarhák neveléséből fedezték. Baryban, Kónsk mellett házinyulenyésztő-intézetet állítottak, amely nemcsak levágásra, hanem további tenyésztésre is ad állatokat és megfelelő hasznót szerez. A szárnysállomány folyton emelkedik. Az állatjárványok ellen messzemenő intézkedések tétettek.

Mindezekben az intézkedésekben ép úgy, mint a vetőmagvak kiadásában és gabonafélékkel való kísérletezésben igénybevette a közigazgatás a meglévő mezőgazdasági szervezeteket és azok kereskedelmi szervezeteit, amelyek számára a lublini segítőbizottságnál külön mezőgazdasági osztályt állítottak, mintegy központul. Lublinban mezőgazdasági vegytani kísérletező állomás is létesült a régebbi hasonló intézmények mellett. Ezenfelül előkészületek történtek az egész országot felkaroló nagy kulturmunkákra, amilyen p. o. a szántóföldek lecsapolása, a rétek öntözése és szántása, homokterületek följavítása. A Visztulától keletre eső tömördek elhagyott birtokot a katonai közigazgatás vette át és szakemberekkel megműveltette. Mindenfelé veteményeskertek létesültek saját költségen és nagyon jó eredménnyel.

A mezőgazdasági ipar fölvirágzott. A mezőgazdasági ipar, ellentétben a többivel, a melynek újraalakítását a nyersanyag-beszerezés nehézségei gátolták, hamar fölvehette az üzemet, ha csak nem volt teljesen elpusztítva. A két megmaradt cukorgyár nyomban megkezdte a munkát, egész sereg sörfőző és égető fölépült, számos burgonyaszárító és egy erőtakarmány-gyár is létesült.

A közigazgatásnak gondoskodnia kellett arról is, hogy a lakosságot ellása olyan cikkekkel, amelyek nem teremnek az országban, különösen fűszer- és gyarmatárakkal (só, cukor, kávé, kőolaj, dohány, stb.) Ez részint az áruforgalmi központ és a főkörmányzóság áruházai útján, részint új egyedárúk behozatalával (só, dohány, cukor) történt. Maximális árakat szabtak, az élelmiszerezusorát eltöltötték és üldözték. A fogyasztást adagolni kellett, mint a mögöttes országokban. Ilyen módon sikerült az árakat általában alacsonyán tartani. Ez a tény aztán a monarchia és Németország áttutató alattvalóiban gyakran azt a hitet keltezte, hogy a megszállott területek bővében

vannak az élelmiszereknek és a mögöttes országok hatóságai, szervezetei olyan igényeket támasztottak, amelyeket a legjobb akarattal sem lehetett kielégíteni.

Színház.**Heti műsor:**

Április 17. Kedd: Csokoládé katona. (Ujdonság)

Április 18. Szerda: Névtelen asszony.

Április 19. Csütörtök: Három a kislány. (Ujdonság.)

Április 20. Péntek: Ugyanaz.

Április 21. Szombat: Ugyanaz.

Április 22. Vasárnap: Ugyanaz.

Évike Ott vigjátéka, amelyet tegnap este mutattak be nálunk, iránydarab akar lenni, de kerüli az elmélyedést s inkább csak játszik a témával, könnyű finomságokkal fűszerezve. A darab finomságait, a bájos miliőrajtot vidéki színpadon nehéz kihozni s tökéletes ensemble kell hozzá, hogy minden részlete érvényesüljön, de Ballák azért elfogadhatóan adták a darabot. A címszerepet *Csáki Margit* játszotta kifejező kedvességgel s ő töltötte be az egyes hiányosságokat. *Pataki Ferenc dr.* Brunja is jellemző alakítás volt. *Vermes Alice* tavaly óta meglehetősen haladt, játékanak voltak sikerült részletei, csak beszédének kell bátrabbnak lenni. *Csákó Mici*, *Gathi Sári* és *Nyárai Dezső*, *Szokolai Lajos* megfelelőek voltak.

Művészet, irodalom.

Orgonahangverseny Nagybecskerekén. Mint már említettük, a nagybecskereki jótékony nőegylet dr. Dellimanies Lajosné főispánné védnöksége mellett legelőbbi orgonahangversenyt rendez s erre a célra sikerült Jánosy Dezső orsz. zeneakadémiai tanárt, a nagybecskereki városi zeneiskola igazgatóját megnyerni. A hangverseny iránt igen nagy az érdeklődés, mert Nagybecskerekén még orgonahangverseny eddig nem volt. A jótékony nőegylet rendezősége nagy buzgalommal fáradozik a rendezés körül, hogy a jótékonycéllra való tekintettel annak sikerét biztosítsa. A hangverseny napja pontosan még nincs meghatározva s azt, valamint a további részleteket legközelebb közli a rendezőség.

Miért kopasz a Badacsony? Erre a kérdésre, amely bizonyára foglalkoztatott már mindenkit, aki a Balaton környékén járt, felel meg Kozma Imre a Jó Pajtás legújabb, április 15-iki számában, Benedek Elek képes gyermekleklapjába ezenkívül verset írt Benedek Elek, elbeszélést Zsoldos László, regényfolytató Szemere György, mesét a kenyérfáról Schöpflin Aladár, Fábiáné Biczó Ilona szép képet rajzolt, Benedek Elek folytatja Rókané komámasszony mulatságos kalandjait. Sok szép kép, érdekes Kis Krónika rovat, tarka mese, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

Pályázat.

A bogárosi segédjegyzői állásra helyettesít keresünk. Fizetése a községtől évi 1400 korona készpénz és 200 korona lakbér; az államtól 200 korona fizetési-egészítés, ezenfelül az összes adóügyi jövedelmeket a jegyző átengedi.

Bogáros, 1917 április 10.

Előjáróság.

Kitűnő forgalmu**sörcsarnok****teljes berendezéssel**

tekeasztallal, még 6 évig adómentes
új házzal, valamint 100 hl. különböző
ó és új hegyi bor, más vállalat miatt

sürgősen eladó

Értekezni lehet

MAYER JÁNOS sörcsarnokában

Nagybecskerek, Árpád-utca 15. szám alatt.

„Berlini Áruház“**2 utazónőt**

keres, képes
levelező-lapok
nagybani eladására.

PEZSGÖSDUGÓT

használt, de nem töröttet, veszek
40 fillérért darabját, palackdugót
5 K kilóját utánvétellel. Előzetes tu-
dakozódás szükséges. Uj palack-
dugóért csak minta ellenében te-
szek legmagasabb árajánlatot.

Robicsek Adolf

Budapest,
Nefelejts-utca 15. szám.

Magánjáró gőzgépeket

Kompond és stabil gőzgépeket
Gőzcséplő garnitúrákat
Magánjáró lokomobilokat
Cséplőszerkezeteket
Esztergapadokat
Herefejtőket
Elevátorokat
Motorokat
Gőzkeket és
Gőzkanókat

Javítottan állapotban vásárolnak
= készpénzfizetés ellenében =

FRIEDRICH TESTVÉREK
GÉPGYÁRA TEMESVÁR.

VÉGE A KÁVÉHIÁNYNAK!

Keverjen egy pohár tejbe egy kávéskanálnyi FISCHER-féle PÓTKÁVÉT és édesítse meg egy kockacukorral. — Kitűnő ízű, tápláló reggelihez jut és cukorral is takarékoskodott. A FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ kapható nagyban a FISCHER-féle FOLYÉKONY PÓTKÁVÉ R.-t. központi eladási irodájában. — Kicsinyben minden jobb fűszerkereskedésben

TELEFON: 10-22.

BUDAPEST, I., ÁTLÓS-UT 22., 24., 26., 28. SZ. ALATT.

TELEFON: 10-22.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ara. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Meznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradai-utca.

Drogeria:

Melkohn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Meznik R. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwab Albert, Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Erzsébet-hidon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidárufizlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. naplaj kiadóhivatala.